

TRIGLAVA

Leto III.

1. decembra 1950.

Štev. 58.

KROG "CLEVELANDU"

Število mlajših slovenskih izobražencev v Clevelandu, Ohio, Združene Države Severne Amerike, se je povežalo v klub KROG, ki je izdal za javnost ustanovno poslanico, ki jo objavljamo v pričujoči številki.

Poslanica ponovno ugotavlja nekatera slovenski emigraciji že dobro poznana dejstva, katera je nemogoče prikrivati in katerih se zlasti slovenska mladina danes nadvse zaveda, pa naj se nahaja doma ali v emigraciji. KROGova poslanica je samo še en dokaz več, da je čas že davno prehitel tiste emigrantske kroge, ki še vedno merijo svoja dela in dela drugih s predvojnimi merili, ozkosrčno v svetovnonazorskem in strankarskem pogledu.

Ko se je pred kratkim pojavila "Slovenska Izjava", smo poudarili, da je treba očeta temu nezadovoljnemu otroku iskati v Slovenskem Narodnem Odboru z g.dr. Miho Krekom na čelu. Sedaj pa imamo pred seboj še KROGovo poslanico mladih slovenskih intelektualcev, ki enako dokazuje, da so "one mase slovenske emigracije, ki podpirajo sedanji SNO" velik vprašaj in politično popolna neznanka. Očigledno dejstvo je, da g.dr. Krek še vedno ni pravilno ocenil razporeditve slovenske emigracije in da more njegovo vztrajanje na sedanjem avtoritarnem stališču privedi do zelo delikatnega in kritičnega stanja v slovenskem političnem življenju, ki se bo moglo primerjati edino še s srbskim.

Mi si takega stanja ne želimo in na njegovo nevarnost opozarjamo že od vsega početka, toda ako do njega pride, bo vprašanje krivca docela jasno in neizpodbitno.

KROG se po svoji izjavi politično ne opredeljuje in poudarja prvenstveno svoj kulturni karakter. Vkoliko bo kot tak mogel zadostiti načelom izraženim v Poslanici je drugo vprašanje, ki si ga bodo člani KROGa morda zastavili kdaj kasneje. Mi novi klub pozdravljamo in mu želimo obilo uspeha na nelahki poti.

USTANOVNA POSLANICA KLUBA "KROG" v Clevelandu, Ohio, U.S.A.

Ustanovitev kluba KROG je vzklila ob očitujočem dejstvu, da slovenska emigracija ne izpričuje v dovoljni meri svoje kulturne in občenarodne dejavnosti. Tudi smo mnenja, da Slovenci v emigraciji in še posebej slovenski izobraženci ne smemo izgubiti stika z razvojem v domovini.

Naš prvotni namen in poudarek dejavnosti bo na kulturnem področju. Vendar se tudi občenarodnim vprašanjem ne bomo odtegovali.

Čutimo vso težo slovenske tragedije in prepričani smo, da pomeni ta tragedija veliko mejo v življenju Slovencev. Naj bi nam bil čas begunstva v razsvetljenje in nova spoznanja.

Poudariti hočemo, da so naša prizadevanja tvornega značaja. Ne bi hoteli biti nova

skupina, ki naj še naprej drobi slovenstvo v begunstvu, predvsem razumništvo, v nikalnem smislu. Nikakor nimamo namena spuščati se zgolj na politično področje, najmanj pa usta = navljati novo strankarsko skupino.

Hočemo biti gibanje, tvorno na kulturnem področju, in se truditi za dvig ravni pri delovanju za splošno-narodna vprašanja in naloge.

V KROGu bi radi združili in povezali k delovanju in ustvarjanju mnogo Slovencev, ne glede na osebna naziranja posameznikov, vse Slovence, ki priznavajo svobodo duha, kul = turnega ustvarjanja in političnega delovanja. Člani KROGA naj bi potemtakem skušali povsod vzbujati smisel za strpnost v nasprotju z ekskluzivizmom, za stvarnost v nasprotju z demagogijo in za naravno poštenost in iskrenost v nasprotju z nekaterimi oblikami različnih taktik.

Oblike kulturnih in občenarodnih dejavnosti so mnogotere. Kakšne in koliko jih bo zajel naš KROG, bo pač odvisno od razmer, sredstev in razumevanja naših članov in prijateljev. Upamo, da bodo podobne misli dovedle tudi drugod po svetu živeče slovensko razumništvo v stik in sodelovanje s KROGom.

V Clevelandu, Ohio, U.S.A., jeseni 1950.

MATE dr. RESMAN, predsednik,
BRANKO dr. Pfeifer, tajnik,
MARJAN ŠTRANCER, pom. tajnik,
VIKTOR dr. NOVAK, blagajnik.

SLOVENSKI JAVNOSTI!

Vzklila je misel ustanoviti novo slovensko kulturno revijo. Pobudo zanjo je prevzel publicistični odsek kluba "Krog" v Clevelandu, Ohio, USA.

Revija naj bi izpričevala slovensko kulturno dejavnost v emigraciji. Potrjevala naj bi jo napram tujemu svetu in jo dokumentirala za zgodovino. V prvi vrsti pa naj bi služila vsem Slovincem v svobodnem svetu in to služila v obeh smislih: prvič kot sredstvo izražanja in izpovedovanja ter drugič kot berilo in pobuda za razmišljanja. Odgovarjala naj bi potrebam izobražencev v prvi vrsti z znanstvenimi in esejističnimi prispevki, kakor tudi potrebam ljudstva z predvsem leposlovnimi prispevki.

Želimo pritegniti in vabimo k sodelovanju vse slovenske kulturne in javne delavce ter izobraženstvo. Združili bi radi vse ustvarjalne sile Slovencev v begunstvu in to ne na osnovi enotnih naziranj in pogledov, temveč v plemeniti tekmi iskrenega, osebnega izskanja in zasledovanja Resnice, Dobrote in Lepote.

Mislimo, da je ta zamisel vredna, da jo podpro vsi Slovenci. Odprli smo anketo, ki naj bi v njenem okviru Slovenci povedali svoje mnenje o tej zamisli in to v časopisih, ki so to raznanilo objavili.

Vsa nadaljna obvestila bomo objavljali v le-istih časopisih.

Publicistični odsek kluba "KROG"
v Clevelandu, Ohio, USA.

P.S. Dopise pošiljajte na naš začasni naslov: Klub "Krog"

6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio, U.S.A.

"NEODVISNI" V TRSTU (Naš dopisnik poroča)

TRST, sredi novembra.- Prva pošiljka tiskane pariške "Deklaracije", ki so jo v imenu neodvisnih Srbov-Hrvatov-Slovencev podpisali gg. Žerjav, Tošić, Predavec in Stojanović (besedilo glej v 56. številki), je bila hitro razdeljena med tukajšnjimi slovenskimi krogi. Z zanimanjem je bila čitana in ni moglo zanikati, da je naletela na dober sprejem. Sicer pa je Deklaracija povzročila majhno presenečenje, saj se je spet oglasil mladi rođ, to pot iz Pariza. Ob razgovoru s slovenskimi begunci, ki dnevno pribeže iz Jugoslavije, sem mogel ugotoviti, da jih je vsebina zadovoljila in da si le želijo, da

bi pariška Deklaracija bistveno pripomogla k ojačanju in aktivizaciji jugoslovanske emigracije.

AKTIVNOST NARODNEGA ODBORA ZA SVOBODNO EVROPO -

New York.- Omenjeni odbor je izdal letak, v katerem poziva Amerikance, da s prostovoljnimi prispevki podprejo delo in borbo za svobodo narodov pod komunističnim jarmom. Letak navaja štiri smeri odborove aktivnosti: ;) Radio Svobodna Evropa, ki od 4. julija t.l. dalje oddaja po šest ur dnevno za Bolgarijo, Čehoslovaško, Madžarsko,

Poljsko in Romunijo (Za Jugoslavijo še vedno ni oddaj zaradi neenotnosti jugoslovanske emigracije! - op. ur. KT.); 2) Sodelovanje med demokratskimi intelektualci, ki jim je na razpolago knjižnica ameriškega Kongresa v Washingtonu, kjer morejo študirati zakone in odredbe, ki so danes v veljavi v deželah za Železno zaveso. V New Yorku pa so begunci organizirani v Srednjeevropskem študijskem centru, katerega glavni odsek je podonavski, ki bo - kot pravi letak - nekega dne utegnil pomagati urediti Vzhodno Evropo na demokratski način; 3) Begunski voditelji predavajo Amerikancem in jim predočujejo dejansko nevarnost komunistične pre-

vlade. Samo v avgustu je bilo okrog 1.000 takih predavanj po raznih krajih Združenih Držav. V stotisočih izvodih pa so tiskane razne publikacije o komunistični nevarnosti (doslej dve: analiza spora med komunistom in Zapadom, ki jo je podal lebanonski delegat pri OZN in izjava Mihaela Šipkova, ki ga je zasliševala bolgarska OZNA); 4) Organizacija Narodnih Odborov za dežele, ki se nahajajo za Železno zaveso, ki naj bi predstavljali simbol upanja za 80 milijonov vzhodnih Evropejcev, ki ječe pod komunistom. Letak pravi, da so nekateri narodni odbori že organizirani, drugi pa se šele organizirajo...

P R I J A T E L J J U G O S L O V A N S K I H N A R O D O V (Poročila naših dopisnikov)

LONDON, 25. novembra. - Tukajšnji begunski politični krogi so te dni zainteresirani nad bližnjim prihodom bolgarskega narodnega prava g. Dr. G. M. DIMITROVA. Kot je Vaš list že svojčas poročal, se je dr. Dimitrov mudil dlje časa v Parizu, kjer je zasedal od 8. do 13. oktobra Bolgarski Nacionalni Komitet "Svobodna in Nezavisna Bolgarija". Tega - po bolgarskih zatrjevanjih zelo važnega - zasedanja so se udeležili vsi člani komiteta razen g. Dimitra Macankieva, ki se zdaj stalno nahaja v Združenih državah. Iz Pariza je dr. Dimitrov, ki je predsednik komiteta, odpotoval v Rim. Na povratku se je kratko ustavil v Trstu, kjer so ga tudi pozdravile nekatere tamkajšnje slovenske politične osebnosti. Iz Trsta pa je dr. Dimitrov krenil proti Avstriji, Nemčiji ter se ustavil v Strasburgu, kjer zaseda baš te dni evropska skupščina. Tukajšnji bolgarski begunci pričakujejo dr. Dimitrova v Londonu koncem novembra ali začetkom decembra.

PARIZ, 20. novembra. - V begunskih političnih krogih se precej razpravlja o vzrokih takodolgega bivanja predsednika Bolgarskega narodnega odbora g. dr. Dimitrova v Evropi. Minuti zna tri mesece, predno se bo dr. Dimitrov podal nazaj proti Združenim državam, potem ko bo obiskal še London. Sicer je razumljivo, da obisk vseh glavnih bolgarskih središč v Zapadni Evropi zahteva precej časa, vendar mnogi predvidevajo, da njegovo dolgo in zelo aktivno bivanje na evropskem kontinentu ni brez posebnih vzrokov in da bomo v prihodnjih mesecih mogli videti otipljivejše rezultate tega potovanja, posvetovanj in zborovanj bolgarskih beguncev.

TRST, 10. novembra. - Včeraj se je mudil v Trstu tajnik bolgarske kmečke stranke in predsednik bolgarskega narodnega odbora g. dr. G. M. Dimitrov. Zvečer se je okoli 500 beguncev zbralo na posebnem kulturnem večeru, ki so ga priredili Bolgari v taborišču pri Sv. Soboti.

Osebnost je dr. Dimitrov privlačen in izražal navzven močno energijo ter neprestano po-

litično snovanje. Te njegove lastnosti so gotovo največ pripomogle, da je postal z manj kot 30 leti glavni tajnik bolgarske kmečke stranke. Politični učenec velikega iniciatorja južnoslovanskega sodelovanja pok. Stambolijskega in študent medicine na zagrebški univerzi je sam globoko jugoslovansko orientiran, kar seveda ni šlo v račun nacistični dvorski klik v Sofiji, ki je 1941 pripravljala njegovo aretacijo. To da dr. Dimitrov je sofijske vlastodržce prehitel in se umaknil v inozemstvo, kjer je med drugo svetovno vojno iz Kaira deloval za stvar demokratičnih narodov. Po bolgarskem državnem udaru 1944 se je vrnil v domovino. Toda tu je spoznal - hitro spoznal - da s komunisti ni mogoče sodelovati. Pri organiziranju demokratičnega odpora je bil aretiran in izročen v varstvo NKVD-ja. Toda Dimitrijeva organizacija je bila močnejša. Marca 1945 je izginil iz ječe in še danes ni pojasnjeno kako. Dr. Dimitrov se je podal nato preko Rima in Londona v Washington, kjer je kmalu zavzel vodilno mesto med v Ameriki bivajočimi političnimi begunci. Prav gotovo ni slučajno, da je bil izbran za predsednika bolgarskega narodnega odbora in glavnega tajnika Mednarodne kmečke unije.

BEGUNCI PROTI ŠIRJENJU KOMUNIZMA V VEL. BRITANJI

LONDON, sredi novembra. - Akcijski odbor podjarmljenih narodov srednje in vzhodne Evrope, ki ima svoj sedež na 64, Ridgemount Gardens, London W.C.1., je začetkom novembra izdal na angleško javnost letak naperjen proti nameravanemu "Kongresu za mir", ki so ga organizirali komunisti in njih sopotniki za 13-16. novembra t.l. v Sheffieldu, ki pa je bil kasneje odpovedan zaradi odločne ga stališča angleške vlade in prestavljen v Varšavo na Poljsko.

Letak pravi:

"ALI VESTE, da so II. svetovni kongres

za Mir, ki se naj vrši med 13. in 16. novembrom v Sheffieldu, organizirali komunisti in ga pripravili v Moskvi?

ALI SE ZAVEDATE, da ta kongres ni nič drugega kot poskus infiltracije pete kolone za obrambno črto resnično svobodnega in demokratskega zapadnega sveta?

NA NOBEN NAČIN GA NE SMETE PODPRETI!

Kongresu bodo prisostvovali samo komunisti in njihovi sopotniki.

Kongres so aranžirali izključno v politbiroju v Kremlju, da prikrijejo prave cilje Moskve, ki stremi za svetovno nadvlado.

Kongres ima namen sprejeti resolucije, ki jih je že predčasno skrbno pripravil podobni kongres v oktobru v Moskvi, katerega je docela nadzoroval in organiziral Politbiro.

Kongres namerava razglasiti takoiimenovani "Stockholmski Poziv za Mir", ki so ga enakopravno pripravili moskovski služabniki in so ga pod hudimi grožnjami in po diktatu Kremlja podpisali v glavnem pripadniki narodov, ki jih je podjarmila Sovjetska zveza.

KAJ SO TI "MIROVNI PARTIZANI" UKRENILI, DA DOSEŽEJO MIR?

Ali so pozvali Kremelj, da zaustavi napad na Koreji, v Indo-kini, Malaji in Tibetu? - NE!

Ali so pozvali Stalina, da zaustavi obojestransko tekmo? - NE!

Ali so karkoli storili, da bi zaustavili rušilno delovanje petokolonašev, ki netijo stavke in motijo gospodarsko obnovo Zapada? - NE!

Vse dotlej dokler ne store vseh teh stvari, SE NE BORE ZA RESNIČNI MIR!

Ali je mir možen na osnovi suženjstva? Na osnovi uničenja individualne svobode? Masovne revščine? Genocide?

NI MOŽEN!

In vendar so to pogoji, pod katerimi živi Sovjetska Rusija in dežele, ki jih nadzira.

KAJ JE TREBA STORITI ZA DOSEGO PRAVEGA MIRU?

Pravi mir bo možen samo, ako:

a) Stalin, najbolj krvavi diktator v zgodovini, preneha svojo podtalno akcijo proti krščanstvu, pravi demokraciji, zapadni civilizaciji in miroljubnim ljudem;

b) ako se Moskva odpove svojim fanatičnim težnjam po nadvladi vsega sveta;

c) ako sprusti Stalin narode Srednje in Vzhodne Evrope, ki jih je podjarmil komunistično-ruski imperializem;

d) ako Stalin osvobodi 15 milijonov ljudi, ki jih drži v koncentracijskih taboriščih in taboriščih za suženjsko delo po vsej Sovjetski zvezi pod enakimi pogoji kot so vladali v Hitlerjevih sramotnih logorih.

KO SE BO VSE TO URESNIČILO, POTEM, IN SAMO POTEM BO MOŽEN IN URESNIČEN PRAVI MIR.

Toda "Mirovni partizani" v Sheffieldu se ne bore za pravi mir. Nasprotno, pod plaščem miru, ki ga uporabljajo kot kuliso, služijo

moskovskim napadalnim ciljem."

Na koncu letaka navaja ta Akcijski Odbor da ga podpira preko deset mednarodnih organizacij in okrog petdeset nacionalnih organizacij: Albancev, Azerbejdžancev, Bolgarov, Belorusov, Kavkazcev, Kozakov, Hrvatov, Čehov, Estoncev, Georgijcev, Madžarov, Kalmuckov, Latvijcev, Litvancev, Črnogorcev, Poljakov, Romunov, Srbov, Slovakov, Slovencev in Ukrajincev.

ZAHVALNA PISMA "SOCIALNEMU SKLADU

29. OKTOBRA"

Ried, Avstrija, 25.10.50.

"Prejela sem Vaš cenjeni paket z dne 23.10. za katerega Vam bodi Bog bogat plačnik. Nisem sem verjela da bom prejela tako krasne stvari. Mož je bil zelo vesel toplega puloverja in krasne srajce ter klobuka in lepih nogavic. Enako tudi otroka in mama in jaz. Vsak je dobil svoje.

Moj mož je bil lansko leto na operaciji na plastiku. Vzeli so mu 4. julija 1949 šest reber. Operacija ni uspela kot bi morala in je dobil 2. oktobra 1949 trenažo in jo ima še sedaj. Vse to je prišlo vsled pomanjkanja hrane in pretežkega dela.

Mogoče kaj poznate mojo družino. Brat od mojega moža je lazarist. L. 1945 je odšel na Kitajsko misijonarit, Janez K. Sestra je profesorica-uršulinka, med vojno v Ljubljani. In druga sestra kot misijonarka v Argentini. In kot taki nimamo nobenega sorodnika nikjer v takem kraju, ki bi nam mogel pomagati. V zahvalo se Vas hočemo spominjati v molitvi.

Še enkrat se Vam iz srca zahvaljujem in se Vam nadalje priporočam.

Vaša hvaležna Gabrijela K."

Hannover, 27.9.50.

Z velikim veseljem Vam sporočam, da sem v redu danes sprejel Vašo pošiljko.

Vam, kakor vsem darovalcem se prav toplo zahvaljujem na tem nepričakovanem darilu, katerim ste me resnično presenetili, posebno pa z lepim toplim puloverjem, katerega sem toliko potreben.

Obilo sreče in uspeha želim Vašem cenjenemu odboru ter prisrčno pozdravljam Vas in vse Vaše sodelavce.

Vaš udani F.M.

V novembru je bilo poslanih na kontinent pet pošiljk v vrednosti £ 11.11.6.

Za Sklad so darovali gg. Janez Marentič 8/-, Gulič Vinko 10/- in Razložnik Andrej 10/-, vsi iz Woolfox Lodge, nr. Rutland.

Gospodu S.D. v Nemčiji pa je bila izdana na podpora za študije v znesku £ 25.

Uprava Socialnega Sklada 29. oktobra to plov naproša vse Slovence na otoku za prostovoljne prispevke. Pošljite na naslov: Miss Vida Zabavnik, 11 Haslemere Gardens, Finchley, London N.3. ali na upravo Klica Triglava. Vsem darovalcem iskrena hvala!

J A V N O M N E N J E

Slovenska narodna himna. - V 54. številki. Vašega lista ste objavili natečaj argentinskega Društva Slovencev za uradno slovensko narodno himno. Iz vsebine natečaja je razvidno, češ da Slovenci nimamo narodne himne, ker da smo uporabljali kot tako "Hej Slovenci" ali pa včasih tudi "Lepa naša domovina", ki so jo Hrvati proglasili za svojo.

Mnenja sem, da je ta natečaj brez vsake vrednosti, da je ničev. Društvo Slovencev sploh ne omenja Jenkove "Naprej, zastava Slave", ki je kot slovenska "uradna" narodna himna tudi del jugoslovanske državne himne. Poleg tega Društvo Slovencev ni nikakršna avtoriteta, ki bi mogla takšno akcijo podvzeti.

Smatram, da nobena politična stranka, grupa ali skupina nima pravice spreminjati slovenska tradicionalna svojstva, najmanj pa kakršnakoli grupa v tujini, brez živega stika z narodom doma.

To bi narekoval zdrav čut, ki ga pa žal tako manjka med nami.

P.B.

29. oktobrska poslanica Narodnega odbora. - Pozorno sem prebral 29. oktobrsko poslanico Narodnega odbora, ki ste jo objavili v zadnjem KTju. Pa sem zasledil veliko nelogičnost, ki jemlje vrednost in manjša resnost tega dokumenta.

Poslanica izjavlja hotenje velike večine Slovencev po Zvezi jugoslovanskih narodnih držav. Z drugo besedo - po konfederaciji. Dve vrstici kasneje pa v isti sapi poslanica izjavlja željo teh Slovencev po jugoslovanski državni zvezi - to je po federaciji. Kaj naj zdaj drži? Konfederacija - ali federacija? Tisti, ki sestavljajo narodni odbor, bi na take stvari morali že malo bolj paziti, saj takele poslanice ne nastanejo čez noč! Če pa sami niso vešč pravilnega pisanja, naj se pa obrnejo na juriste.

Načeloma pa sem mnenja, da je brezpredmetno že danes točno določati obliko bodoče skupnosti (za katero se bodo moraliseveda tudi narodi sami odločiti). V principu naj nam bi šlo za tem, da nam bo zagotovljeno priznanje narodne samobitnosti, uveljavitev polne enakopravnosti z vsemi partnerji, širša samouprava do najnižjih upravnih edinic; kar se pa tiče skupne zveze, pa stremimo za tem, da bodo v njej prišle do svobodenega izraza in uveljavitve vse regionalne skupine in da bo centralna oblast imela le toliko moči, kolikor ji bodo prisodili vsi narodi, ki bodo skupnost sestavljali. Vse to je mogoče doseči v federaciji, konfederaciji, uniji, "komonveltu" ali kar že hočete. Bistvo bo ostalo vedno eno in isto; konkretno pa bi šlo samo za jakost centralne oblasti. To pa bo potem tudi odločilo obliko skupnosti.

M.P.

"Review" - "Pregled". - V 56. št. ste objavili vest, da Narodni odbor za svobodno Evropo

po izdaja "Review" - "Pregled" v slovenščini. Pri tem se mi je porodilo sledeče vprašanje: Komu je ta "Pregled" namenjen? Ali Slovencem v Jugoslaviji sli Slovincem v emigraciji? Ako za prve, potem je akcijo treba toplo pozdraviti, če seveda obstoja možnost, da "Pregled" pride v njihove roke. Če pa to ni možno, potem pa se mi zdi izgubljanje časa in sredstev, ki bi bila boljše uporabljena za tisk iste snovi v angleščini za tujo javnost, ki je tako slabo obveščena o dejanskem stanju v Sloveniji in Jugoslaviji. Slovenski predstavniki v tem Narodnem odboru za svobodno Evropo bi morali na to opozoriti ameriško vodstvo obora, da troši svojih sredstev v izpreobrnitev komunističnih sopotnikov na Zpadu, ne pa v "Pregled", ko ima slovenska emigracija že dovolj časopisov - lastnih in tujih, ki obsojajo komunizem.

T.R.

Socialni Sklad 29. oktobra. - Gospod urednik! Akcijo, ki jo je pred časom pokrenil Klic Triglava s svojim Socialnim Skladom, je vse pohvale vredna. Rad bi pa dal par tehničnih nasvetov, ki bodo, po mojem mnenju, uspeh samo zvečali. Namreč:

Upravnik Socialnega Sklada naj bi redno mesečno objavljala seznam tistih beguncev, katerim je v preteklem mesecu poslal pakete. Nič ne bi škodilo tudi opomba, kolikšna je bila vrednost pošiljke. Če kje iz razumljivih razlogov ne kaže objavljati polnih imen, potem na vsak način omeniti poleg inicijalk vsaj kraj, kjer prejemnik paketa biva.

Klic Triglava naj dalje - podobno kot v zadnji številki - objavlja tudi zanimive izvečke iz zahvalnih pisem, gotovo poleg začetnic (kadar izpisano ime ni zaželeno) tudi z navedbo kraja, kjer prejemnik paketa biva.

Upam, da bo to pripomoglo k večjemu zaupanju - če ga doslej kje ni bilo - med naročniki Klica Triglava, da je poslovanje Socialnega Sklada dobro in nepristransko.

V.S.

Pregled dogodkov v Klicu Triglava. - Dovolite majhno pripombo glede vsebine Klica Triglava?

Po več letih bivanja v tujini se je ogromna večina Vaših naročnikov prav gotovo že toliko privadila tujim jezikom, da brez posebnih težav dnevno prebira tuje časopise, ki izhajajo v državah, kjer prebivajo begunci. Na ta način so ti na tekočem z dnevnimi dogodki, ne glede na to, da mnogi poslušajo še radio oddaje (vesti).

Iz tega razloga se mi zdi Vaša rubrika "Po svetu", običajno je na zadnji strani KT, nepotrebna. Gotovo pa je redno več ali manj zastarela - časovno namreč. Ne bo nobene škode, če jo v bodoče opustite. Kazalo bi zares objavljati samo take vesti, ki jih dnevni tisk ni omenil, pa bi nas zanimalo.

Tako se mi zdi v 57. številki nepotrebne vesti o atentatu na Trumana, ponovni izvolitvi Lieja, pozivu komunistični Kitajski ter njeni pomoči Viet Minhu in vdoru v Tibet. Prav tako je odveč omenjanje Atleejevega govora, rezultata ameriških volitev, predvidene (!) postavitve Eisenhowerja, proglasitve nove dogme.

Zdi se mi bolj zanimivo, da k posameznim važnim dogodkom podate komentarje - lačne ali iz tujih virov - ki bodo dogodek osvetlili iz več zanimivih stališč. N.pr. ozadje uspeha republikancev pri volitvah v USA; situacija in razporeditev prebivalcev Puerto Rica (masa ljudi najbrž sploh ne ve, kje je ta otok!). Situacija v Tibetu. Razprave med katoliki in protestanti o novi dogmi itd. S tem si bomo vsi zares širili obzorje in zvedeli kaj novega.

Pa naj se oglasijo še drugi čitatelji k temu!

M.T.

Odgovor urednika KT: Dragi g.M.T.! Toplo pozdravljam Vaše pismo glede vsebine Klica Triglava in si takih kritik želim še z več

strani. Samo s sodelovanjem čitateljev bi mogel KT resnično nuditi čitateljem to kar si sami najbolj žele. Vendar pa bi Vas želel opozoriti na nekaj težav, ki nastajajo s takimi predlogi. Ena največjih je ta, da jeokus čitateljev sila različen. Drugo je vprašanje razgledanosti posameznih čitateljev in tretje je vprašanje prostora v samem listu. Pojasnitev ozadja vprašanj, ki jih n.pr. omenjate, zahteva za vsak primer poseben članek, prostora pa ni toliko, da bi mogli v eni številki (razen če bi porabili za to polovico lista) zvrstiti odn. osvetliti vse ono, kar se je v teku 14 dni važnega zgodilo. Ako je vprašanje večjega pomena, je komentar nedvomno potreben in to KT od časa do časa tudi stori. Ako pogledate druge slovenske časopise v emigraciji in v obrobni slovenskih deželah, boste mogli opaziti isto, čeprav ne moremo trditi, da bi tamkajšnji Slovenci ne umeli čitati n.pr. avstrijskih, italijanskih ali argentinskih dnevnikov. Vsekakor razumem Vaše težnje in jih bom skušal upoštevati. Strinjam pa se docela z Vašim predlogom, da se tudi drugi čitatelji oglasijo k temu vprašanju. UREDNIK.

STOLETNI JUBILEJ SLOMSKOVE BRATOVŠČINE SV. CIRILA IN METODA

Tekom zgodovine sta bili dve veliki rani zadani katoliški Cerkvi in sicer vzhodni razkol (Fotij in Cerularij) in protestantizem v 16. stoletju. Pri zadnji večerji je Jezus molil k svojemu Očetu, da bi bili vsi, ki Vanj verujejo "ENO". Razkol je proti volji božji. Dolžnost vseh katoličanov je, da delajo za cerkveno edinost, t.j. za zedinjenje vzhodne (pravoslavne) Cerkve in zahodne (rimokatoliške) Cerkve. Škof Anton MARTIN SLOMSEK je 1.1851 ustanovil Bratovščino (Apostolstvo) sv. Cirila in Metoda, da udje molijo za zedinjenje vzhodne in zahodne Cerkve, in da darujejo v ta namen nekaj malega v denarju. Pozneje se je bratovščina preimenovala v Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pod zavetjem preblažene Device Marije.-

L.1951, t.j. drugo leto, bomo obhajali stoletni jubilej te bratovščine, ki se je razširjala tudi po drugih slovenskih, hrvaških, čeških in slovaških škofijah. Iz te bratovščine so se razvili mednarodni kongresi za cerkveno edinost na Velehradu na Moravskem. Sedaj so vse te škofije za železno zaveso, zato tudi ne morejo praznovati stoletnice te bratovščine. Zato pa moramo mi, ki se nahajamo v svobodi izven železne zavese, organizirati to bratovščino in proslaviti ta važen dogodek v sveti Cerkvi. Kajti bratovščina sv. Cirila in Metoda (1.1851) je bila prva organizacija za krščanski Vzhod. Cerkev je sicer vedno delala za edinost, toda ni bilo v svetu zanimanja med preprostimi ljudstvom, zato je pa toliko večjega pomena Slomškova bratovščina kot prva v katoliški Cerkvi za ljudstvo, da moli za zedinjenje ločenih bratov s katoliško Cerkvijo.

Slovenci in Slovenke! Zavedajmo se važnosti stoletnega jubileja Slomškove Bratovščine sv. Cirila in Metoda. Sodelujte prav vsi za to proslavo: 1) s tem, da se vsi priporočamo Slomšku za rešitev našega naroda, 2) da vsi delamo za Slomškovo beatifikacijo, 3) da se po vseh slovenskih župnijah, ki so še izven železnega zastora, in po vseh slovenskih naselbinah po svetu ustanovi Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pod zavetjem preblažene Device Marije, 4) da se stopi v stik s sveto Stolicco in jo opozori na ta veliki dogodek, 5) da se dela na to, da se Apostolstvo sv. Cirila in Metoda organizira slično kakor DŠV (Družba za širjenje vere) in da se razširi po vsem svetu.

ANTON MERKUN
župnik

RUSKI BEGUNCI V CERKVI SV. PETRA V RIMU

26. novembra je antiohijski patriarh Maksim IV. bral pontifikalno mašo v bizantinskem obredu v cerkvi sv. Petra v Rimu.

Papež je pri maši sodeloval kot vrhovni poglavar vseh obredov vesoljne Cerkve in odgovarjal v grščini.

Izza leta 1908 je bila to tretja maša te vrste. Prisostvovali so ji ruski begunci-romarji, ki žive na Zapadu.

Romarje je svedčani audijenci sprejel papež in ob tej priliki so bile pete prve ruske cerkvene pesmi v baziliki v svetem letu.

T U J E M N E N J E

Emigrantski časopisi - z našim vred - radi prinašajo članke tujih listov, ki udrihajo čez domači režim. Prav gotovo vsi čutimo zadoščenje, če beremo, da mislijo tujci enako kot mi o Titovem zatiranju naših ljudi. Ne samo zadoščenje - taki članki pomenijo obenem tudi, da svobodni Zapad drži z nami, da je naša borba proti komunizmu tudi njih borba in da bomo skupno zmagali - ali pa propadli, kar nam še na misel ne pride.

Ne moremo pa reči, da bi bili točno in pravilno obveščeni, če bi brali samo te članke tujega časopisja. Neusmiljena gola resnica je namreč, da so po nekomunističnih tujih listih zelo pogosti članki, ki so Titu naklonjeni. Bole nas in žaliijo. Naj, pravijo, vtakne glavo v pesek, če se bliža nevarnost. In norec si bo zatiskal oči pred neprijetno resnico. Naši čitatelji pač niso ne noji ne norci. Zato priobčamo danes izvleček iz članka, ki za Tita sicer ni laskav, a končno le ugoden. Ta članek iz angleškega konzervativnega dnevnika smo izbrali, ker je pronicav in široko razgledan.

Mnogo člankov, posebno po katoliških časopisih, je bilo ostro proti Titu. Mnogo, zelo mnogo, v zelo uglednih listih, pa jih je bilo, ki so bili Titu precej naklonjeni. In to v desničarskih in levičarskih, ameriških kakor evropskih listih. Članek, ki smo ga izbrali, trešči po sredi. Trezno oriše to in ono stran ter oznanja zaključek, ki je porazen.

Da ni naš list iz papirja, bi že ohripel od opozarjanja na nevarnost prav tega zaključka. Ne enkrat, ampak mnogokrat smo tudi povedali, da ni treba obupati, ker je mogoče pomagati. Spet in spet smo nakazali, da rabimo sposobno, delavno, res narodno vodstvo, ki bo opozarjalo svet na stisko doma ter nudilo nadomestila za Titovo diktaturo.

Sledeči članek priobčamo, ko prihaja Jugoslavija spet na prve strani zapadnih dnevnikov zaradi prošenj za gospodarsko pomoč. Naš izvleček sijajno pojasnjuje, kaj mislijo pri tem zapadni državniki.

IZGUBE TITA SI ZAPAD NE MORE PRIVOŠČITI

("Tito An Asset the West Cannot Afford to Lose", by Malcolm Muggeridge, "Daily Telegraph", London, 3.oktobra 1950.)

Pred kratkim so vprašali jugoslovanskega kmeta, ki se je pritoževal, kakšno vlado bi imel rajši. Malo je pomislil, pa odgovoril: "UNRRA vlado". Čeprav se maršal Tito ne strinja s tem mišljenjem, pa vendar obupno poskuša doseči dolarske kredite. Javna tajnost je, da je v razgovorih z zapadnimi zastopniki v črnih barvah orisal, kakšen bo položaj v Jugoslaviji še pred koncem te zime, če ne dobi zunanje pomoči.

Res je jugoslovansko gospodarstvo že zdaj skoraj m. psu. Na karte se dobi malo in če stokrat nič; cene na svobodnem trgu drve navzgor in večim podjetnih načrtov za industrializacijo po petletnem planu peša. Ni skoraj nikakih potrošnih dobrin. Delno je ta položaj posledica kominformske blokade. Povzročilo pa ga je tudi brezobzirno nemarno gospodarjenje in blazno planiranje ter izredno huda suša v tem poletju. Računajo, da bodo najkasneje v februarju zaloge hrane domala izčrpane. Vlada pa ne razpolaga s sredstvi, da bi nakupila dodatne.

Ljudje, ki so najboljše poučeni, so mnenja, da bi ob notranjem zlomu nadomestila Tita edino Kominforma. Ne obstoja nikaka druga organizirana opozicija. In seveda Kremelj komaj čaka, da dobro izrabi zlom, ki ga napoveduje, pospešuje in pripravlja, da ga izkoristi od znotraj in od zunaj.

Pri vseh dogajanjih v Beogradu je bilo to vprašanje najvažnejše. Zapadne sile se morajo prav kmalu odločiti, ali so stvarno pripravljene držati Tita na oblasti - zaradi njegove nadležnosti Kremlju - kljub temu, da bo nadaljeval s preoblikovanjem Jugoslavije po komunistično-totalitarnem vzorcu, čim bo njegov položaj dovolj krepak. Smatrati moramo, da so sedanje "svobodnejše" težnje bolj taktične kot strateške. Tito in njegovi tovariši še naprej goje marksistične aspiracije v svojih luksuznih bivališčih, tako skrbno zastraženi, tako odtegnjeni od lačnega, strganega, zatiranega ljudstva, kateremu vladajo. So krivoverci, a ne brezverci. Celoten aparat policijske države je ohranjen neokrnjen, čeprav je njegova delavnost začasno nekoliko prirejem ali prekinjena. Moskve ne sovražijo zaradi njenih navad, še manj zaradi osnovnih načel, temveč samo zaradi nasilnosti v postopanju z ne-ruskimi zavezniki.

Tisti, ki mislijo, da se bo Tito spajdašil z angleško laburistično stranko, trpe od iste iluzije kot oni, ki so ob začetku sovjetskega režima verjeli, da se bo sčasoma spremenil v veselo Utopijo. Isto napako so delali, ko je Stalin po nemškem napadu iz popolno praktičnih razlogov pristopil k Atlantski listini in se pojavil kot goreč zagovornik starih svoboščin.

Ko vse to povemo, pa še vedno ostane dejstvo, da je v sedanjih okoliščinah Tito važna pridobitev Zapada. Grčijo krije pred polnim navalom Kominforme, s svojim obstankom daje poguma drugim "nacionalističnim" odcepkom v satelitskih državah ter vrši koristno vlogo v mrzli vojni s svojo protikominformistično propagando. Predvsem pa poseduje Tito

vojaško silo, ki bi se mogla braniti napada satelitov. Vojni material ima ruski in češki ter nekaj odvisnega ameriškega, kupljenega v Nemčiji. Upa, da bo v kratkem izdeloval lastne topove in tanke. Resno pa je pomanjkanje benzina in tehnikov, čeprav se je nekaj nemških že začelo pojavljati.

Beograd daje vtis naroda pod orožjem. Vsak tretji moški je v uniformi. Na deželi je drugače. Tam je pritisk režima bolj zunanji kot notranji. Do neke mere žive kmetje še vedno na svoj način in uporabljajo vso svojo zvitost, da prikrijejo vladi čim več pridelkov. Vrednost denarja, ki bi ga zanje dobili, je tako ali tako neznatna. Doslej so kolektivizirali samo kakih 20% posestev. Če bo režim obstal, bo prej ali slej prišlo do bitke med kmeti in lakomno komunistično oblastjo, ki so jo v Rusiji bili s tako grozotnimi posledicami 1932 in 1933 leta. Diktatura proletariata si nikakor ne more privoščiti strpnosti do kmečkega stanu.

Podobnost Beograda zbode vsakogar, ki je poznal Moskvo ob podobnem času. Iste na pol končane zgradbe, iste temne ulice, iste prazne trgovine, ista papirna gesla, predvsem pa isti obrazi, sivi od lakote in strahu.

Ali se bodo ti ljudje borili za Tita, čigar slika je tako tečno obešena povsod? Če bo grožnja prišla z vzhoda, se nedvomno bodo. Enkrat so jih Rusi že "osvobodili" in kakor drugi s podobnimi izkušnjami si ne bi želeli ponovitve. Po drugi strani pa utegne notranji zlom pustiti Tita prav tako osamelega v Belem Dvoru, kot je bil Hitler v svojem berlinskem bunkerju. Nihče ne pozna moči kominformistov v Jugoslaviji, gotovo pa zavzemajo tudi visoke položaje. Vsake toliko zapro kakega visokega funkcionarja. Koliko jih je še, ki žalostno zro proti Moskvi? Življenske navade niso hitro pozabljene.

Bolj kot nevarnost zunanjega napada povzroča ta notranja nevarnost veliko potrebo, da oskrbi Zapač Tita z gospodarsko pomočjo, katero obupno rabi. Ironična okoliščina tega ironičnega časa je, da mora svobodni svet, zato da bi se zoprtavil večji tiraniji, držati na oblasti manjšega tirana z vso njegovo tajno policijo, suženjskimi delavskimi tabori in materialistično dialektiko.

-----000000-----

POMOČ JUGOSLAVIJI

Združene Države bodo takoj poslale v Jugoslavijo moko v vrednosti 11 in pol milijona dolarjev, ki je bila namenjena Nemčiji in Italiji.

Na Reko je prispela prva ladja z živili - 1.600 tonami fižola.

JUGOSLAVIJA JE VRNILA OTROKE

Jugoslavija je vrnila Grčiji 21 otrok, ki so jih grški partizani ugrabili za časa njihove gverile v Grčiji. Zdravniški pregled je ugotovil, da so skoraj vsi otroci v pred tuberkuloznem stanju in da boleajo na trahomu in želodčnih boleznih. Otroci, ki so bili še zelo mladi v času ugrabitve, govore sedaj po treh letih ujetništva srbsko, med tem ko so grško pozabili.

Število ugrabljenih otrok je okrog 24 tisoč in se nahajajo v raznih deželah za železno zaveso.

"KRMA ZA TOPOVE"

Moskovski radio je pričel srdito napadati Jugoslavijo, odkar je predsednik Truman oznanil akcijo za pomoč Jugoslaviji. Moskva obtožuje Tita, da prodaja jugoslovansko mlađino kot krmo za topove v zameno za jajca v prašku, ki so se kvarila v ameriških skladiščih. Jugoslovanska vlada - pravi Moskva - je prodala Zapadu že vso proizvodnjo kroma, antimona in svinca za leto 1951 ter vso proizvodnjo lesa za 1951 in 1952 daleko pod ceno na svetovnih tržiščih. Po Moskovskih po-

ročilih, so jugoslovanska letališča pod ameriškim nadzorstvom, jugoslovanska pristanišča pa pod britanskim.

I.R.O. NE MORE UMRETI

Kljub večkratnim maznanilom, da IRO ne misli več sprejemati begunce pod svoje okrilje, je sedaj uradno objavljeno, da IRO še nadalje sprejema vse begunce, ki so bili na ozemlju, kjer IRO deluje, pred 1. oktobrom t.l. Vsi ti morejo dobiti pomoč pri izselitvi, stalni naselitvi v državah, kjer bivajo sedaj ali pri repatriaciji. IRO nudi trenutno le pravno in politično pomoč.

JUGOSLAVIJA: ANGLIJA - 2:2

V Londonu je bila odigrana mednarodna nogometna tekma med Jugoslavijo in Anglijo, ki se je končala z neodločenim rezultatom 2:2. Eden izmed golov za Jugoslavijo je bil autogol. Jugoslovanski golman je bil Pearce. Tekmi je prisostvovalo okrog 60.000 gledalcev, čeprav je bilo vreme zelo slabo. Angleško moštvo ni bilo doslej še nikdar poraženo na domačih tleh.

"KLIC TRIGLAVA" izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. Letna naročnina za Vel. Britanijo znaša 24/- odn. 6/- na četrt leta. Za tuji no velja odgovarjajoča vsota s posebnim doplačilom za letalsko dostavo. Vse informacije daje: Uprava KLIC TRIGLAVA, Miners House, Green Lane, Nr. Nuneaton, Warwickshire, England.

Darujte za tiskovni Sklad KT!